

Scenariusz lekcji

I. Cele lekcji

1) Wiadomości

Uczeń:

- zna następujące postaci: Władysław Herman, Bolesław Krzywousty, Zbigniew, Sieciech, Władysław II Wygnaniec, Bolesław Kędzierzawy, Mieszko Stary;
- zna pojęcia: palatyn, seniorat, dzielnica senioralna, statut Bolesława Krzywoustego, rozbić dzielnicowe;
- poznanie położenia Polski na początku XII w. – konflikty wewnętrzne i bunty (nieudolne rządy Władysława Hermana, rządy palatyna Sieciecha, konflikt Bolesława i Zbigniewa, przejście władzy przez Krzywoustego);
- zna fakty z okresu panowania Bolesława Krzywoustego (chrystianizacja Pomorza);
- zna zasadę senioratu wraz z podziałem ziem pomiędzy synów Krzywoustego;
- rozumie cel wprowadzenia statutu przez Krzywoustego i podziału ziem pomiędzy jego synów;
- rozumie przyczyny obalenia zasady senioratu;
- zna przyczyny i skutki rozbić dzielnicowego.

2) Umiejętności

Uczeń:

- umie łączyć wydarzenia w związki przyczynowo - skutkowe.

II. Metoda pracy

- wykład nauczyciela ilustrowany mapą,
- pogadanka,
- analiza SWOT.

III. Środki dydaktyczne

- podręcznik,
- mapa,
- kserokopie z analizą SWOT,
- kserokopie z zadaniem domowym.

IV. Przebieg lekcji

1) Faza przygotowawcza

- a) Sprawy organizacyjno - porządkowe:
  - sprawdzenie obecności,
  - sprawdzenie wiadomości wybranego ucznia,
  - przygotowanie mapy Polska Bolesława Krzywoustego.
- b) Określenie celu i formy pracy na lekcji.
- c) Podanie i zapisanie tematu lekcji.

2) Faza realizacyjna

Nauczyciel omawia sytuację w Polsce po wygnaniu Bolesław Śmiałego, rządy Sieciecha, bunt przeciw niemu oraz konflikt między Zbigniewem i Bolesławem. Następnie przedstawia rządy Bolesława Krzywoustego, walki prowadzone przez niego na Pomorzu. Mówi o statucie Krzywoustego. Wskazuje na mapie ziemie objęte przez jego synów.

Uczniowie analizują pod kierunkiem nauczyciela geograficzny zasięg poszczególnych dzielnic i odpowiadają na pytanie o celowość takiego podziału, z uwzględnieniem zasięgu i granic dzielnicy senioralnej.

Nauczyciel dzieli klasę na 4 grupy, które wybierają spośród siebie przedstawicieli/sekretarzy. Mają oni przeprowadzić prostą analizę SWOT – ocenę statutu Bolesława Krzywoustego. Nauczyciel upewnia się, że uczniowie będą w stanie wykonać to zadanie.

Grupa I – silne strony

Grupa II – słabe strony

Grupa III – szanse

Grupa IV – zagrożenia

Uczniowie pracują przez 10 min., następnie 10 min. przedstawiają swoje przemyślenia.

Nauczyciel kontynuuje wykład – przedstawia sytuację po śmierci Bolesława Krzywoustego, konflikty między jego synami, sytuację rozbitcia dzielnicowego w Polsce. Pyta uczniów o możliwe w takiej sytuacji skutki dla państwa.

3) **Faza podsumowująca**

Nauczyciel ocenia szczególnie aktywnych uczniów oraz poleca wykonanie zadania domowego.

V. **Bibliografia**

- 1) B. Bogucka, Dawna Polska. Narodziny, rozkwit, upadek, Warszawa 1998.
- 2) A. Jureczko, Testament Krzywoustego, Kraków 1988.
- 3) K. Maleczyński, Bolesław III Krzywousty, Warszawa 1981.
- 4) J. Mitkowski, Bolesław Krzywousty, Warszawa 1981.
- 5) Atlas Historyczny Polski (dowolne wydanie i wydawnictwo).

VI. **Załączniki**

Analiza SWOT

Oceń statut Bolesława Krzywoustego z wykorzystaniem analizy SWOT. Przedstaw silne i słabe strony tego dokumentu oraz szanse i zagrożenia, jakie niosło wprowadzenie go w życie.

Zadanie domowe.

- 1) Po przeczytaniu odpowiedniego fragmentu kroniki Galla Anonima, wyjaśnij w jaki sposób kronikarz starał się usprawiedliwić okaleczenie Zbigniewa.
- 2) Wyjaśnij pisemnie (do 500 znaków) zasadę senioratu.
- 3) Przedstaw przyczyny i skutki rozbitcia dzielnicowego Polski.

Lp.	Przyczyny	Skutki

Uzupełnij tabelę.

Lp.	Książę	Dzielnica
1.	Władysław Wygnaniec (princeps)	
2.		Mazowsze i Kujawy
3.		
4.	księżna Salomea, Henryk i Kazimierz (później Sprawiedliwy)	

VII. **Czas trwania lekcji**

45 minut

VIII. **Uwagi do scenariusza**

Przy licznej klasie należy uczniów podzielić na dwie grupy, każda po cztery zespoły do analizy SWOT i porównać otrzymane przez nich wyniki – możliwość różnicowania oceny.